Cevap Anahtarı ve Puanlama Yönergesi

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI · Sınav 5 (Zor düzey) · Konu-soru dağılım tablosu: Senaryo 5 (örnek dağılım*)

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
1a	**SB.7.5.1** Millî kalkınma hamlelerini neden ve sonuçlarıyla yorumlayabilme	Tarım: aşarın kaldırılması · Ulaşım: Kabotaj Kanunu · Sanayi: Teşvik-i Sanayi Kanunu · Bankacılık: Merkez Bankası. Ortak amaç: Ekonomik bağımsızlığı sağlamak ve ülkeyi kalkındırmak.	Alanları doğru belirleme (4 × 1 p) **(4 p)** Ortak amaç **(4 p)** **Toplam: 8 p**
1b		Görüş yanlıştır. Aşarın kaldırılması devletin gelirini azaltmış ama köylüyü rahatlatmıştır. Teşvik-i Sanayi Kanunu ile devlet girişimcilere destek vererek harcama yapmıştır. Amaç gelir artırmaktan çok halkı kalkındırmak ve ekonomik bağımsızlığı sağlamaktır.	Görüşün yanlış olduğunu belirtme **(2 p)** Birinci düzenlemeyle gerekçe **(4 p)** İkinci düzenlemeyle gerekçe **(3 p)** **Toplam: 9 p**
2a	**SB.7.5.2** Ekonomik gelişmişlik ile üretim, dağıtım ve tüketim döngüsü arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	Üretim: Süt işlenmediği için düşük değerle satılmaktadır. Dağıtım: Yollar kapandığından ürün pazara ulaşamaz. Bu nedenle kasabada gelir ve iş imkânı azdır; gençler iş bulmak için göç etmektedir.	Üretim sorunu **(3 p)** Dağıtım sorunu **(2 p)** Göçle ilişkilendirme **(3 p)** **Toplam: 8 p**
2b		Örnek: 1) Üreticiler kooperatif kurarak peynir ve yoğurt yapan küçük bir tesis açabilir (üretim). 2) Yollar kışa dayanıklı hâle getirilmeli, ürünler internetten de satılmalı (dağıtım). Beklenen sonuç: Gelir artar, kasabada iş imkânı doğar, göç azalır.	Üretime yönelik adım **(3 p)** Dağıtıma yönelik adım **(3 p)** Beklenen sonucu belirtme **(3 p)** **Toplam: 9 p**
3a	**SB.7.6.1** Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki toplum hayatına etkilerine ilişkin öngörüde bulunabilme	Ev işleri daha az zaman alabilir, aileler birlikte daha çok vakit geçirebilir. Işıklar ve cihazlar gereksiz yere çalışmayacağı için enerji tasarrufu sağlanabilir.	Aile hayatına etkisi **(4 p)** Enerji kullanımına etkisi **(4 p)** **Toplam: 8 p**
3b		Risk: Cihazlar ailenin ne zaman evde olduğu gibi bilgileri topladığı için bu bilgiler çalınabilir, kötü niyetli kişilerce kullanılabilir. Önlemler: Güçlü şifre kullanmak, yazılımları güncel tutmak, kişisel verileri koruyan yasalar çıkarmak.	Riskin öngörülmesi **(4 p)** İki önlem (2 + 2) **(4 p)** **Toplam: 8 p**

Soru	Öğrenme çıktısı	Beklenen cevap	Puanlama
4a	**SB.7.6.2** Örnek metinler üzerinden sosyal bilimlerin çalışma alanlarına dair genelleme yapabilme	Sel felaketi hem doğal ortamla (coğrafya) hem de insanların toplumsal hayatıyla (sosyoloji) ilgilidir; konu tek bir bilim dalıyla tam olarak açıklanamaz.	Konunun birden çok yönü olduğunu belirtme **(7 p)** **Toplam: 7 p**
4b		1) Sosyal bilimler geçmişteki ve günümüzdeki insan ve toplum hayatını inceler. 2) Sosyal bilimciler farklı kaynaklardan yararlanır ve karmaşık konularda farklı bilim dalları iş birliği yapar (disiplinler arası çalışma).	Birinci genelleme **(4 p)** İkinci genelleme **(5 p)** **Toplam: 9 p**
5a	**SB.7.6.3** Toplumsal hayatta karşılaşabileceği bir probleme yönelik bilimsel sorgulama yapabilme	1) Örneklem çok küçük ve yalnızca yakın arkadaşlardan oluşuyor; bütün okulu temsil etmiyor. 2) Soru yönlendirici; cevabı “evet” olmaya zorluyor. (Ayrıca sonucun araştırma sorusuyla ilgisiz olduğu da kabul edilir: kahvaltı yapılıp yapılmadığı değil, önemli bulunup bulunmadığı sorulmuş.)	Örneklem hatası **(4 p)** Yönlendirici soru hatası **(4 p)** **Toplam: 8 p**
5b		Soru: “Okulumuzdaki öğrencilerin ne kadarı okula kahvaltı yaparak geliyor ve yapmayanların nedeni ne?” Örneklem: Her sınıf düzeyinden rastgele seçilen yeterli sayıda öğrenci. Araç: Yönlendirmeyen sorulardan oluşan anket (“Bu sabah kahvaltı yaptınız mı?”, “Yapmadıysanız neden?”).	Uygun araştırma sorusu **(3 p)** Temsil eden örneklem **(3 p)** Yönlendirmeyen veri toplama aracı **(3 p)** **Toplam: 9 p**
6a	**SB.7.6.3** Toplumsal hayatta karşılaşabileceği bir probleme yönelik bilimsel sorgulama yapabilme	Örnek: 1) “Oyun alanındaki oyuncaklar eski ve bozuk olduğu için çocuklar parkı kullanmamaktadır.” 2) “Parkın aydınlatması yetersiz olduğu için aileler çocuklarını parka göndermemektedir.”	Birinci hipotez **(4 p)** İkinci hipotez **(4 p)** **Toplam: 8 p**
6b		Örnek (1. hipotez): Parkı gözlemleyip bozuk oyuncakları kaydetmek ve ailelere anket yapmak. Doğrulanırsa öneri: Oyuncakların onarılması ya da yenilenmesi.	Hipoteze uygun yöntem **(4 p)** Sonuçla tutarlı öneri **(5 p)** **Toplam: 9 p**

Açık uçlu sorularda farklı ama doğru gerekçelere de puan verilir. Kısmi puan ölçütleri öğretmenin değerlendirmesine yol gösterir. *Bu sınav için Bakanlık konu-soru dağılım tablosu yayımlanmadığından, öğretim programındaki öğrenme çıktılarına göre örnek bir dağılım kullanılmıştır; okulunuzun zümre kararını esas alınız.